

БУРЯАД УНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной
яврын 21-нээ гарана

№ 22 (15945)

1982 оной январин 28, четверг

Сэн 3 мүнгэн.

МАЛАЙ УБЭЛЖЭЛГЭ — ШАНГА ШАЛГАЛТА

ШАНГА ХҮРТЭН ФЕРМЭДЭ

Январь харын хоёрдхон хонголоо газраа янгна хүйтэн улам шангадаа захалба. Заримдаа үдэн дээр жаабарлаханд үбэр хүйтэн улам хортойгоор ханаа. Тэр үдэр бага зэрэг саанай бударжа байдаг, нилдэ хүйтэншэ бэли. Байгалийн совхозой дэргэд зотехник Григорий Лаврович Маланов автомагара Шерашовой нааин фермэ ошоно абахадаа...

Һалхилхадань хэсүүхэн байгша бэли. Сага, шоройн үрхирхэд, газра хүйтэншэ тэрэнб тээшгүй байдаг лэн, — гэжэ хөөрбө. Үнэхөөрөөшье саанай улам шээр орохо бүри халхин шангадана, газра юуншье харгадана болшоод, ойро тойройни хүндэл сагаан манда бурхөөгдэшбэ. Фермэд хүржэ ерхэдэмнай нааинда сайлагдаана үшөө бусаадуй байдаг. Үнэхэдэнь хуушан байра соо ариг сэр, дулаан. Баруун тээхэнэ шэнэ байрань тэвхэн харгана.

Хангагдаха. Аргал шабаанаһын халаадаг транспортёрор сөбөрлөгдөх. Мүн үнэхэдэй тэжээл тусхай түхээ рэглэтей тэргээр хообо хобто соонь хубаарлагдан хэгтэ юм. Тимэһээ нааиншад байһан, үхэршэдэй бар хүсөөр эхлэж ажал нилдэ хүнгэлдэхэ байна. Гэжэ ахамал зотехник Г. Ф. Маланов хөөрэнэ. Шэнэ байрань досоогоо мүнөөнэй эрилдэ хүрэмөөр онгон тухээрлэгүүдээр гүйсэд хангаданхай. Нааиншад үнэхэдэ гараараа нааха болжэ, оншон аппаратудые хэрэглэдэг болохонь ха юм.

Удаань совхоз дотороо дэлгэрхэн мурьсөөдэ онсо эрхэмлэһэн тус фермын коллективтэ дамжуулгын Улаан туг баруулагдаа. Дурсагдаша Шерашовой фермын нааиншад үнэхэдэ 103 процент, гүрнэдэ тусаха даабара 135 процент дүргэһэн байна. Тинхэдэ энэ фермын нааиншад Людмила Андреевна Муравьева энэ хугасаа соо бүхүдөө бүлэг үнэхэдэ 28-12 килограмм хүр абажа, тус-бөө 812 килограммаар үлүүтэ. Эрхим амжалта туйлаһандаа...

Тэрэ дамжуулгын улаан вымпелтэй шангадаа. Түүн нааиншад онсо шалгарһан хүйтэлдэ зориулагдана Ажалай алдар солын туг үргэжэ байна. Энэ 7 нааиншан ажаллана. Нааиншан бүхэн 19 үнэх дааж асанхай. Үнэхэрхэн нарын дүнгөөр тус фермын үншэй нааиншад нэгэн А. Л. Корина, бүхүдөө 2526 килограмм хүр нагаа юм. Тинхэдэ энэ нааиншад В. Н. Лочани, Е. П. Скоропулова гэшад амжалттай.

Фермэ даагша Елизавета Васильевна Трескинагай мэдүүлһэн ёһоор, мүнөө энэ үнэхэдэ тугалдаа захалнахай. Тимэһээ хүр хүйтэн хойшоодо эрид нэмэжэ хүлсэгдэнэ. Эндэхи үнэхэдэ шэмэтэй тэжээл хойшоодо захалнахай. Шэнэ байрадаа ороходо, бүхы тэжээлээ заабол шаархуулжа, малдаа үгээх юм. Мүнөө тус фермын нааиншад, үхэршэд малаа найнаар ондо оруулахаа гадна, үнэхэдэ борилжэ түрээс тусаха түсөөбэ заабол бөөлүүжэ, урид туйлаһан илалтаа улам багтаахаар эрмэлзэнхэй. Эиншэ гайхалгүй ха юм. Урмашуулгын Улаан туг шүүсэхэ идэглалта урлана буюу.

В. Л. ЖИГИТОВ, манай корп. Кабанск.

Б. АДНА Дондоков Ахын районы Сорогой дунда һургуулин дүүргэһэнгээ һүүрөөр түрэл колхоздоо хүдэлхөөр үлэһэн юм. Залуу хубуе колхозой хүтэлбэригшэд шахан таргалуулгын гүүртэдэ элбэгшэн байгаа. Тингэжэ үнгэрһэн жэлэй намар Бадма Дондоков дунда зэргээр 150 килограмм шөгүүртэй 89 буруу даанга абаһан байна. Мүнөө жэлэй үбэлжэлтэе залуу малшан найнаар үнгэргэжэ байһан. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Дондоков. И. ДРИГЕНОВЭИ фото.

УЯЛГАЯ ШЭНЭЛБЭД ХУРЬГАДЫНЬ ӨӨДЭРГЭН

Эдэ үдэрнүүдтэ Бошүрэй районы «Новосветский» совхоздо хурьгад олоор абажа захалнахай. Наян мэдээгээр бүхүдөө 2406 хурган түлжүүлэгдэнэ. Байгша ондо ажахын хоншоод халуун халана эмхитэй найнаар хилжэ байһан. Огара бүхэндэ хонидын бүлээн унаар ундаулуулгана. Мүн үдэр бүри шэлбүүрэй гурьга абаашагдажа, эхэ хонидой тэжээлдэ нэмэгдэжэ үгтэнэ. Совхозой хоншоод наахан социалис уялгая шэнэлжэ, дээшлүүлдэгдэнэ зорилгоудые хараалба. Энэ үүсхэл нэн түрүүлэн ахалгаша хоншоон Николай Иванович Савельев гаргаа юм. Тэрэ жэл бүхэндэ 100 эхэ хонин бүрлөө 85 хурьга абахаар уялга абадаг наа, байгша ондо 95 хурьга түлжүүлхээр зорилго хараалба. Дүршэлтэй хоншоондо жэшэе абажа, найн үүсхэлэнь дэмжэһэн Пурбо Самбуевич Цыбинков, Валентин Александрович Зимин гэшад энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүрлөө 95 хурьга, харин Николай Естифорович Серванов 90 хурьга абажа түлжүүлхээр шиндэһэн байна. Эдэнэр байгша ондо харааланаа заабол бөөлүүжэ, ССР Союзай байгуулагдаһаар алдарта 60 жэлэй «А» ажалтайгаа эрхим амжалтаар уялгаша хүсэлтэй эрмэлзэнэ.

В. БОРИСОВ, манай штатнабшэ корп.

УНӨО Хилгань колхоздо, мүн районь бүхы ажахын хоншоондо малай үбэлжэлтэ ороо хурьгад байдал үнэхэдэ байдаг. Тодорхой түлхэдэ, үрде жэлнүүдтэ ороо малай эхлэж тэжээл түрэй бөгөөр нөөсүлдэгдэнэ. Эхлээдэ уламжалан, на малай то толгой олоуула, ашаг шэмгэн болжэ, гүрэнэй түсэд, даанга дүүргээ хэрэгтэ барихан ушар тохолодонхой.

жобо хүсэд дүүргээн хэрэгтэ гэжэ оролдоогын гэмшэлтэй. Тэдэнэр районий бүсэд ажахынудтай тон адли эрхэ байдалаа худалжэ байгааг үрде дунгуудын нэгэ бага доошоо байшоо. Тусхайлгудыг баргаһан, Бодоной, Шитханай совхозууд, Улаан колхоз 1981 онойгоо түсэдтэ даабара түсэдтэ үнэхэдэ гүрэнэй түрэгтэйгөөр дүүргэһэн байна.

жэ абагүй хаань, малай гараалга буршише олошоор болохо. Залуу хүрэгтэе бүрин бүтэн хөрүүлалга хадаа ажахын хүтэлбэрилгэһэдэй, зооветэрэгшэдтэй анхрал татаха эрхтэй. Түгүүлүн болон түлгээд мүнөө үедэ ямар эрхэ байдала байна гэжэ үшөө дахин шалгаха, тэдээдэ эрхим Фермэнүүдтэ эриг сэрбэ сахигдангүй, ушар нимгээдэ муу шанартай хүн тусаагдана. Үнэхэдэ жэл оройдоол 22 процент хүншын нэгэдэхэ сортоор тусаагдаа.

Энэ ажахид элдэб үбэлжэлтэдэй ветеринарна хүтэлбэрилгэһэдэй ажуулагдана. Улбар, үбэлж малаа аргалжа, эмшлэхэ талаар муртэй ажал хэгдэнгүй. Мүн хая тэжээлүүдтэ бэлдэхэ хүшлэмэри һулаар ажуулагдана. Үбэлжэлгын эхнээд хойшо колхозой шөвүүдэй хувээр бүхүдөө 600 центнер ороһон, 450 центнер нарһанай шэлбүүһэн нөөсүлдэгдэ. Республикаһаа гадуур 490 тонно болоомоо бэлдэгдэнэ. Үшөө 1000 тонно болоомоо Эрхүүтэй областад бэлдэхээр харагдана. Тингэбшье, энэ шүхэлхэдэ, залуу хоншоон Дашин Ширеторовой даадаг отарын кошара мүнөө болотор үбэлжэлгэдэ бэлдэгдэнгүй гэхэдэ андуу болохгүй. Сонхонь шэлбүүдтэй байран доошоо, газраһаа дулаалагдашаша, нэдэондонийн шэбхэ хөгдөшөгшөө, хурьгадэа дэбхэ хохирше нөөсүлдэгдөггүй.

Колхозой правлени, партком, рабочком, комсомолой комитет малшадаа халуун анхралаар хүрээлэ, тэдэнэртэ наадаггүйг хүдэлжэ арга олгохо байһан байгаа. Илангаша үбэлжэлгын үедэ, совхозой түб хуринһаа хонго байһан малшадые эд хэрэгшэд, эдэе хоолоор хангажа, тэдэнэртэ дулаан гар, бани түхээрхэ хэмжээнүүдтэ хараалнашэ ушартай. Мүнөө сагта малшады үбэлдөө байдаг газарта хаа-хаангай бани түхээрхэгадэ аргагүй болонхонго, Малшады мэдүүлһэн хэрэгшэдтэ эд бараа автолвак асаржа үгэнэ. Ажаһуудалай талаар эрилтэнь хангаха хүдэлмэри найнаар эмхидхэгдэнгүй. Районий комбиндад хүдэлмэрилгэдэ һара бүри малшадаар абажа ёһотой аад, нэгшье дахин ошоогүй байһаар.

Районий ветбаклаораторида үбэлжэн мал аргалжа, эмшлэхэ хоншоод эм дом хөдмөд, хэс колхоз тэрэниие абаашанашегүй. Эндэ малай эдхэ даһан үгэй. Ойрын сагта тус ажахын хүтэлбэрилгэдэ, мэргэжэлтэдэ мал ажалдаа онсо анхрала хандуулжа, дээрэ дурсагдаһан дуталдаһуудые дэри усадаха талаар зохио хэмжээнүүдые абажа ёһотой.

Д. ДОНДОВ, манай тусхай корп. Бэргэжанай район.

ЗОРИЛГОЁ БЭЛҮҮЛХЭЭР

Түнхэнэй районий Ленишэй нэрэмжэтэ колхозой Шулуутын отделенини ахалгаша хоншоон Валерий Холбев туг абажа түлжүүлжэ хаһадаа бэлдэнэр үншэй юм. Хурьгадэһаа байра дулаалһан, элдэб хаамгууддаа, хообо хобтогууддаа заһабарилһан, хуурай хохир суглуулжа абаһан байха юм. Мүн хонин, хурьгадэа эдоуулжэ хайхан үбнээ хүсэд хүрэхөөр газартаа зөөжэ оруулан байһаа. Энэ отарад үнш хүлэгдэһэн хаһан эхилсэн. Мүнөө тэрэнэй дааж абаһан 302 эхэ хонидойн хахадын хурьгадэа байна. Абаһан хурьгадэа гарза хорлолтогүйгөөр түлжүүлхын тула эхэхэн оролдоло гаргалһан. Тобшоор хэлэбэл, эдэнэр байгша ондо хонин бүхэнбөө хурьга абажа түлжүүлхээр хараалһан зорилгоёо заабол бөөлүүлхээр ажаллана. Б. СЫРЕНОВ, худөө бэшгешэ.

ИНДИН РЕСПУБЛИКЫН ҺАЙНДЭРТЭ ЗОРЮУЛАГДАБА

Индин национальна һайндэр — Республикаһын үдэртэ зорюулагдан түб хотын олонитын түлөөлгөшэдэй суглаан КПСС-эй Улаан-Удын горкомой конференцтал соо болобо. КПСС-эй обкомой пропаганда агитацион танагы даагша В. М. Леонов суглаанда хабадба. Баяндай суглаанай һүүлээр Индин уран һайханай фильм харуулагдаа. Н. БАДМАРИНЧИНОВ.

АЖАЛАЙ ЭМХИДХЭЛ ҺУЛА, МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ ХАРИУСАЛГА БАГА

Имэ ушарһаа колхозой правлени, партком, фермэнүүд, бригадууд болон малшады ажалда бин байһан ба дайралдадаг элдэб шалтгаануудые гүнзгээр шудалжа шэнжлэхэ, бодото тобошолоннуудые хэжэ гэжэ хүсэд бодомжолоогүй. Эндэ гансашье тэжээлэй дутагдаһаа бэш, мүн кедрнуудтай хүдэлмэри ажуулаагүйһе болосоо гэжэ тэмдэглэһэй.

Мүн үгэбэрин ашаг үр дээшлүүлдэ нөөсүндү гүсэд дүүрэнээр хэрэгшэдэнгүй. Эмхидхэлэй хүдэлмэрин тон һулаар ажуулагданһаа болохо, нитын малай үбэлжэлгэ эхл хүшэр хүндэ эрхэ байдала үнэхэдэ байһаа. Олонхи отарын түлгэнүүд эхлэ түрээ. Мүнөө болотор үлбэр, муу үбэлжэн малаа аргалжа тусхай эмшлэгшэ тэжээлгын пунктүүдтэ эмхидхэгүй байһаар. Эин ушарһаа үнхэрэн Декарб һереда залуу мал олоор гаргалаа.

Тодорхойлон хэлэбэл, 20 эбэртэ бодо мал үхэнэй байна. Тинхэдэ Бато-Жаргал Урбагаровы даадаг отараһаа 15 түлгэ, Дашин Раднаевыхаһаа 14 толгой гаргалаа. Эдэ мал харууһанай мууһаа, сар соонь байра байдлынь бэлдэгүй байһаана болохо гэжэ ветеринарна мэргэжэлтэд эһирхэн бэлдэ элдэб шалтгаан барьда, мал дээрэ үсөөч абаһа. Ветеринарна хүдэлмэрилгэшэд үхэнэн малайгаа үбшье хэсэд эһирүүлгүнэй нэгэ акт дээрэ бэлдэг байһанһын эхлэ гайхалтай байшоо. Саашаа үлбэр, тулоур буруу, түлгэнүүдэ амьарлан илгэжа, найнаар эдэлүүлжэ хэмгараһан нарай нялха тугалнуудтаа Боксово арга хэрэгшэдтэй байһандаа гэмшэлтэй. Саашаа эдэ дутагданнуудые түргээр усдахагүй һаа, үнэхэдэнь мал шэмэ үшөө доошоох, мал олоор гаргалжаа болохо буюу.

Тэжээл гэмгана, шанаржуулжа талаар хэрэгшэдтэй арга боломжонууд олоон. Хэрбэзэ һу нааиншын фермэнүүдтэ бүр дүн тэжээл хэрэгшэдтэ буйруулагдадаг һаа, харин хубай малай гүүртэнүүд болон отарнуудта энэ ажал орой хэгдэнгүй. Тэжээл буйруулдаг цехүүдтэ тусхай график зохиёболго, тэдэнэй буйруулан тэжээлэнь автоматинаар гу, али трактораар гүүртэ, отарнуудта абаашадаг һаа, эхлэ һайн байгаа. Тингэжэ ажаллабал, тэжээлэй хорлоло гээлтэ усдахагдаха һэн. Тэжээл буйруулаха гэшэ тимшэше ороо хэрэг бэш. Тэрэниие отара, гүүртэ бүхэндэ эмхидхэжэ боломоор. Тус колхоздо тэжээл буйруулдаг 4 цех худалгэгдэнэ. Нэгэдэхэ һу нааиншын фермын цех үдэр соо оройдоол 12 тонно буйруулан тэжээл гаргана. Эндэ Дашинцырэн Раднаев Василий Будаев хоёр худалдэг юм.

Ажахын мэргэжэлтэд малай рациондо азот, фосфор болон бусад минеральна нэмэлтүүдтэ оруулжэ хэжэ сэгнэнгүй. Гэхэ зуура, минеральна бододоо тэжээлэй болбоһонгодо, малай ашаг шэмэ нэмэлгэдэ нилдэ нүлөө үзүүлэгдэ гэшэ. Үбэ тэжээлэй нөөсүдүүдтэ арьбадханын түлөө нарһанай шэлбүүһэн, ороһоо хуһан аргагүй эхэ нэмэлтэ болохо байна. Тэдэ эндэ эдэ хала хүдэлмэри умжагайруулагдана.

Энэ үбэлжэлгэдэ бүхы үдэр 19,5 мянган центнер дээрэ бэлдэхэгдэнэ. Гүрнөө 210 тонно хонимол тэжээл абаха. Харин үнхэрхэ гурба һара соо 8,5 мянган центнер үбэлжэ гарталдагдэа байха юм. Зүгөөр, энэ тэжээлэй база элдэ үнэхэдэнь һу һанамын дээшлүүжэ. Үдэр бүри юрдаһаа 450—500 килограмм хүн багдана. Эзэнэ мүнөө үнхэн бүрид тоолоходо, сүдхэдэ оройдоол 1,2 литр болохо буюу.

Тинхэдэ эхэ малаа искусствени аргаар үржүүлжэ хүдэлмэри ажуулагдангүй. Ферма бүхэндэ тусхай типовой пункт хэрэгшэдэнгүй, техник үржүүлгүшэдэ томилгондонхой аад, энэ хэрэгтэй хаягдаһанһын хэрэмтэй. Наһаа хүсэхэн энэ хашаргауд туранхай дээрээдэ ондоо оруулагдангүй. Наян сагта энэ «суудалыи зүбөөр шиндхэжэ. Байгша ондо түл олоор абажые боломжлоор сар тугаа.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих стездын хүдэлмэридэ хабадлаһаа. Профсоюзай Центральна Комитетэй шэнэ бүридлэ шалгалтын номисени, ССР-эй профсоюзудай XVII съездэд делегадууд һунагдана. Пленум дээрэ профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшээр И. И. Костюков даһаана һунагдана. (ТАСС).

Металлургии саашанды үжөөжэ тадаар партинь хаһаанай программы амжалттайгаар бөлүлгэдэ хүсэл оролдогонуудта эсүүлжэ зорилго металлургическа промышленностин хүдэлмэрилгэдэ профсоюзай ЦК-гай тусхай ажалнууды үрде габда. Январин 26-да Москва тэрэ хүдэлмэрсэ дүүрээ.

Үнхэрхэн табан жэлэй туршда шэрэм, булад, бэлэн прокат хэдэн миллион тонноор хөөр үйлдэбэрлэгдөө, үнхэтэ металлургийд үйлдэбэрлэгэ горитойгоор дээршэд гээд профсоюзай ЦК-гай тусхай ажалнууды үрде габда. Январин 26-да Москва тэрэ хүдэлмэрсэ дүүрээ.

Ажахын ба профсоюзай зарим хүтэлбэрилгэдэ гээдэнги коллективтэ заримангаа туйлагдаггүй, горнягууд болон металлургийд зохиёхы элдэби үчхэл хүдэлмэрин түлөө социалис мурьсөөнэй арга боломжонуудые һулаар хэрэгшэдэ гээд делегадууд сэхэ шууд хэлээ. Тинэ энэһе наһаанһын хүдэлмэридэ бин байһан горитой дутагданнуудай шалтгаануудай нэгэн болоно.

Энэ табан жэлдэ металлургическа промышленностине саашанды хүжөөжэ тадаар эхэ хэмжэнүүд бөдүүлгэдэ болон гээд съезд дээрэ онсолон тэмдэглэгдэ, Уйгэдэбэрин шэнэ предпритиууд ашагшадга оруулагдана юм. Уйгэдэбэрин ба социальна программые бөдүүлгэдэ ажаллаха коллективүүдтэ эсүүлжэ гээд профсоюзай эмхидхэлтэй уялга болон, Профсоюзай хүмүүжүүлхы ба эмхидхэлтэй бүхы хүдэлмэри энээдэ зориулагдана ёһотой.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих стездын хүдэлмэридэ хабадлаһаа. Профсоюзай Центральна Комитетэй шэнэ бүридлэ шалгалтын номисени, ССР-эй профсоюзудай XVII съездэд делегадууд һунагдана. Пленум дээрэ профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшээр И. И. Костюков даһаана һунагдана. (ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих стездын хүдэлмэридэ хабадлаһаа. Профсоюзай Центральна Комитетэй шэнэ бүридлэ шалгалтын номисени, ССР-эй профсоюзудай XVII съездэд делегадууд һунагдана. Пленум дээрэ профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшээр И. И. Костюков даһаана һунагдана. (ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих стездын хүдэлмэридэ хабадлаһаа. Профсоюзай Центральна Комитетэй шэнэ бүридлэ шалгалтын номисени, ССР-эй профсоюзудай XVII съездэд делегадууд һунагдана. Пленум дээрэ профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшээр И. И. Костюков даһаана һунагдана. (ТАСС).

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрүүдэй Совет нигээ тогтообэ: 1. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гешүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Михаил Андреевич Суловые хуулуулжэ эмхидхэхын тула нүхэд В. В. Гришин, А. И. Пельше, К. У. Черненко, А. П. Кирилленко, Б. Н. Пономарев, Н. В. Кашигитов, М. В. Зильман, Г. С. Павлов, П. Н. Федосеев, В. А. Зимнев гашадтэ бүридэнэ правительствена комиссия байгуулаха. 2. М. А. Суловые Улаан талмай дээрэ худөөлүлжэ.

намаар үнгэргэжэ байһан. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Дондоков. И. ДРИГЕНОВЭИ фото.

ХҮҮГЭДЫЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ ҮҮРГЭТЭЙ

Гургадхь коммунист эдэбхитэй бодолтойгоор хүмүүжүүлэх хэрэгт хүүгэдэ кинотеатрууд ехэ үргэ дүүргэдэг. Эндэ имгаат уран байханай гу, али баримтаа фильмүүд харуулагдадаг, энээгээр ажал хиабарлагдадаг бэшэ, харин хуушүүжүүлх удах шанаргай олон лзын хэмжээ абуулганууд үнгэргэгдэдэг гэшээ. Илээшэ болгон, Загарайн районий Шэнэ-Бэрээнэй дунда хургуули абай. Шэнэ-Бэрээнэй автозабарилгын завод тус хургуулин багва прединтирнүү мүн. Заводой партида, профсоюзай, комсомолой организацинуудай түлөөлгөшод хургуулин ажабайдалда саг үргэжэйн анхарал хандуулжа байдаг. Тэдээр үхнүүдтэй нягта харилсаа холбоо байгууланхай, нийтин ажабайдалда эдэбхитин дээшлүүлхын, үйлдэбэрин асуудалнуудта нийрхөлхын бадархагын тусча оролдодог.

Тол түлээ «Зенит» гэжэн содой баймангай дүргэд хүүгэдэ хүүгэдэй «Огонь» гэжэн кинохуртай хүдэлмэри тухай хөөрхэ дуран хүрэнэ. Юүб гэхэд, кинотеатрые эхмдхэн байгуулагда заво-

дой хүдэлмэришуд эдэбхитэй хабаадаһан шуу. Мүнөө тус кинотеатр хүүгэдэй мэдэлдэ дундан үтгэнэй гэхэд алдүүгүй. Эдир кинохурганууд өһөдөө кино харуулдаг, эдир кассирнууд биледүүдее харуулдаг, дежурнууд гурим журамай түлөө харуусалгайтай байдаг. Эдээр хургуулин кинотеатрай советд бүридэлдээ оролсодог, бодото гүйшүүднээ гэшээ. Совет директорээр б-дахы классай лугарина Валерий Курганский томилголонхой.

Уран найханай, эрдэм дэлгэрүүлхын, хуралсаалай фильмүүдэй харуулагдаха үедэ нэгэ мүнөө тааруу тэмээр үдэрүүд, уренинүүд, кинохургууд эхмдхэгдэдэг заншалтай болонхой. Тинмээшэ нимэ хэмжээ абуулганууд багашуулай ухаанда бүхөөр хадгуулагда юм. Илээшэ болгон дурдабал, Совет Арминин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой найндэртэ заводно эрхэн-шөвүд, библиотекын хүдэлмэришуд аагатай хабаадаһадаг. Нёдондо «Эрэлхэг зориг үхэлнээ хүсэтэй» гэжэн фильм харуулагдаһан, тинн зүрх сэлхэгдэ хадгуулагдамар үдэшэ болоо һэн.

В. И. Ленинэй ажабайдалда, ажал абуулагда, гражданд ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнуудта, СССР-эй социализм барилгада зориулагдаһан фильмүүд тусэбтэй ёһоор, хүүгэдэй наһые, хуралсаалай программые харууда абан харуулагдадаг байна. В. И. Ленинэй түрэнэн үдэртэ шүлгүүдэй конкурсу үнгэргэгдэе, удаань хуралсаалай фильмүүд хэрэгдэдэ. Эдир антифашист үдэр хуралдаг хүүгэдэй саадуудай багашуулай еуг тематическа утренинга хабаадаһан, «Армия Трасюганикнива в бою» гэжэн фильм хаража, удха, найруулгыенэ зүшэн хэлсэһэн байна. Комсомолой үдэртэ «Булад яажа хатуужаа» гэжэн фильм хаража, бодото сэглэлтэ үгөө, удаань урлалаар эрлэн 20-өөд, 30-аад онуудай үеин комсомолшуудтай уулзажа хөөрлөөдө.

Мүнөө үедэ ВЛКСМ-эй XIX съезиде ба В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионерск организацин байгуулагдаһанар 60 жэлэй ойе уугуулан бэлдэхтэй хүдэлмэри абуулагдаһан, Фильмотекны кабинет

«Комсомолой билет, баатаршалгада урлалаша» гэжэн стэнд шэмэглэгдэн гоёгонхой.

Нарадаа нэгэ дахин «Эдир үетэн ба хуули» гэжэн кино лектори, бусад үдэрүүдтэ «Манай Ленинскэ комсомол», «Дохёо», «Үетэн», «Ойхоон», «Хани басагад» гэжэн клубууд хүдэлгэе юм.

Зунай үедэ кинотеатр хүдэлмэрээ зогсоодоггүй, анхэн багаладаһан тусэбтэй ёһоор долоон хоногтоо хоёр дахин хүүгэдэ зориулагдаһан фильмүүд харуулагдадаг.

Гэхэтэй хамта, хуралсаалада хайша хэрэг хандадаг, журам сахнаа дургагүй хуралдаг, хургуулин кинотеатруудай хүдэлмэришуд хурбадуулагдадаг. Тэдэрэй эдэбхитинь багарган, тунатай хэрэгтэ хабадуулагда, харуусалгаа мэд-рдэг, оршон тойрон ажабайдал тухай мэдэсөө үргэхэдэг, хуралсаала ханалтатайгаар хандажа эхилдэг.

Энэ бүхэн хүдэлмэришуд Загарайн район хоорондын фильм тэвчир хүдэлмэришудэй дээшэн (даагшан Н. И.

Манай орон дотор арбан нэгэн миллион гектар газар гүрэнэй заповедникууд (хороулай газар) болгондохой. Манайда турүүшын ээловедникууд 30-аад онуудта Баруун Сибирин ой тайгатай районуудта, Камчаткада, Уссурийн хиазарт байгуулагдаһан юм. Эдэ нотугуудан ороо хүртөөгүй шухаг байгалин хамгаалха, эгээл үнэт, ан гүрэлэйшэ тоо толгойе нэргэжэйн тусла заповедникууд эхмдхэгдэһэн байгаа.

Мүнөө орон дотор 127 заповедник би, Тэдэрэй эгээл тэмөө болгошо Алтайн заповедник 864 мянган гектар газарые, Телеск, нуурай унарай талмайн хахадые эзэлдэг.

Тобшохоноор хэлбэл, хурган хүмүүжүүлгэдэ, багшан нийтин эдэбхитэй зантэ совет педагог Н. К. Крупскаягай нэргээ хэлсэһын харсаадаа бадаг гээд тэмдэглэдэг.

«Фильмүүд үхнүүдэй мэдэсэ үргэхэдээ» гадна гол түлээ хүмүүжүүлхын удах шанартай байха хэрэгтэй.

Энэ үүгүлгые болотоор сэгинэ, хургуули бүхэндэ хүүгэдэй кинотеатруудай үргэ дээшлүүлгэдэ ёһотой гэжэн наһамжаа элрэхэйдэмээр.

Р. ТРОФИМОВА,
республиканска
фильмотекны директор.

ОЙН ЭЗЭН ОМОГТОЙ

кын эзэн баруун-урда захэда эхмдхэгдэһэн, таба мянга гаран гектар дайда эзэлдэг эказкин даалгаданхай. Зүүн-Дунгуй, Шаагай, Хэбэй, Бухата, Хүгтэй гэхэ мэтэ үндэр хаданууд нарһан, шэнэһэн, хуша модонуудаар хушганданхай, ан гурөөлөөр, буга хандагайгаар, бодон гахайнуудаар байма юм. Эндхэй ой тэйгэм г а я л и г м е х а м г а а л а, арьбадхэгэ харуусалга эхэтэй хүдэлмэришуд зургаадайн мээлэ тус үрэгшэтэйгаар эдэбхитэй шэлэгдэжэ ажаллаха ябана.

Константин Очиржапович эдэ үдэрүүдтэ алтан ойгоо тэмдэглэжэ, аха дүүнэрээ, андаа нүхэдээ суглуулжа, үнгэрһэн сагаа эрөөн хаража, урмэ зоригтойгоор эрээдүүдэй шэртэнэ. Табин наһан соогоо энэ хүнэй эхэн, бүтээһэн юумэнинь бага бэшэ. Түрэл нутагтаа трактористаар хүдэлөөд, арба гаран жэлдэ энэ

дэз бүр хаалин фермые дээжэ, шөдөбэртэй бэрхэ баянаа харуула юм. «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орден, хэдэн медаль Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй грамотанууд тэрэнэй ажалай алдар габъяаа гэршэлээ.

Унхэй коммунист гансал урдах ажалла хараад яажа шададаггүй, олоннын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Мүнөө тэрэ Хяагынгана онгожоруулагдамаа, лесхозой партиэна бюорогэй түшүүн, агнуури болон заһаа барилгые кинха арадай инспектор уялгагай.

— Юрээдөө гэрээтэ амар хууша шададаггүй хүн л даа. Энэ тэрэ даалгэбэри дүүргэжэ абалд юм бээ, — гэжэ совхоздоо лувоодоог хүдэлгэдэ Анна Дандаровна Намгенин хөөрдэг.

Будеветнайн бүлэ үнэр байа айлхай юм. Хоёр басаган, зургаан хүүбүүдэй хүлхын дүрөөдэ, гарын гансаада хүргэгдэжэ аба. Мүнөө Владимир хүүбүүнин агроном мелиоратораар, Вая басаганин

ШЭНЭ ГЭРНҮҮД

Колхоз болон совхозуудта амжалтаа залуушуулаа гэр олоор бариха гэжэн КПСС-эй обкомой, республикын Министруудай Советэй тогтоол Хуралханай районий Уланханаан совхоздо амжалтатайгаар бэлүүлэгдээ. Үнгэрһэн жэлдэ эндхэй совхозой барилгашад, шөвүүдэй түсөөр хоёр-хоёр айла байха залгаа 10 гэр, нэгэ-нэгэ айла дүрбэн гэр бүтээгдэжэ, үбэлэй түтэнэй урда тээ ашаглалгада оруулагдаһан байна.

Эдэ гэрнүүдтэ гол түлээ зулуу бүлүүдэ түбхинео Уланхэн тосонхой баруун-урда захаар барилгандэ эдэ гэрнүүд шэнэ гудамжа татан гэршэлдэ. Энэ гудамжада нэгдэ үгээ үрэгдэжэ байбаар.

Хөөрөдмэл тэбээр брус модоор барилгэдэ, шөвүүдээр хушгадан нэгэ шэнэ гэртэ дүтэжэ эрхэдэмнэй, гэрэй эзэн, совхозой когегар Сергей Ухнов гэрэйнгээ газара мори шаргаар хүдэлмэришөө ошохоо хүсэргэе багша. Тэр соонь унн Бугарма дүлэахэн, һаруул, ханануудтай шүтэжэ турка хэдэгдэнэ, Хоёр тангагын хажууда уужам зал, эхэ күжин.

— Би Улаан-Удын авиазаводо амжалтаа байһанаа юм татаа бусынөө эрдэ, айл боломо түбхинеэд байнбэ, хаяхана басагатай болообди, — гэжэ Сергей Ухнов баяртайгаар хөөрэнэ.

Баярлангуй яаха гэшээбди Сындыма Намгенин совхоздо ветеринара фельдшерээр хүдэлэнэ. Хүрээ совхоздо олон жэлдэ һелишанаар хүдэлһэн хадам эхэн хүүбүүдэнь харалсахаа эрээд байна. Өөрөө когегараар амжалта.

— Эдэ гэрнүүдтэ барихада бидээр өһөдөөшөө турһалсаһа хэмдэ, Тимээшэ барилгын шондэй, — гэжэ шэнэ гэртэ орошод мэдүүлбэ.

Унхөөр энэ барилгада байһан гэртэ орохобди гэжэ мэдлэн хүнүүд тэрэниен тургэноор, һаин шанартайгаар дүүргүүлээ гэжэ оролдохо байна ха юм.

— Манай хүршээр булта залуушуул даа. Энэ гэртэ когегар Баяр Очиров, тэрэ гэртэ Юрэнбаа зөвжэ эрлэн Саша Цыденов, хажуудань Барилгашан Баяр Цыденов, тээ тэрэ гэрнүүдтэ Алла Хуринһаа зөвжэ эрлэн Валерий Сонголов, когегар Баяр Будаев, автомашины жолошон Сергей Баханов болон бусадан булэ түбхинэй энэй гэртэ совхозой рабкомкой түрүүлгэшэ Гомбо Гармаевич Эрдэниен харуулаха үгөө.

— Энэ шэнэ гудамжада ямар нэрэ олгохо хүсэлтэй байнаба, — гэжэ хуралдад, тэдэр «Обиегийн» гэжэн хэрюу хэлээ.

Шэнэ гэрнүүдтэ золтой, жаргалтай, үнэр баян хуушын залуу бүлүүдтэ юрөөлгөөд, тэрэ һэмдэ.

А. БОРИСОВ

СПОРТ СССР-эй Кубогта хүртэхын түлөө зонын мүрысөөн

ТЭМСЭЛ УЛАМ ШАНГАДАНА

Эхнэрүүдэй дунда вольеболлоо СССР-эй Кубогта хүртэхын түлөө зонын мүрысөөн үргэлжэлөөр. Гурбадахи үдэр Приморин хиазаарай, Штын областин команданууд түрүүлэн талмай дээрэ гаража наадаба.

Түрүүшын хоёр партида Штын областин вольеболлист басагад 15:11 гэжэн алд тотоойгоор шүүжэ, сугларашадай алыга ташаагаар утгадаа. Эндэ командын капитан Елена Петровна түрүүтэй Наташа Ермолаева, Жанна Медведева, Алла Сергеева гэгшэд илангана найнаар наадажа, илалта шэрэһэн байна.

Гурбадах партидада 15:7 тотоойгоор шүүжэ, урагшаа алхам хэбэ. Энэ хадаа Штын багшанаар институтда багша, тренер И. П. Тома, ровскин хурган хоридог хоёрдохи команда болоно. Нэргэдхэй командань «А» түрүүшын лигид наададаг юм. Удаань Эрхүүтэй, Хаба-

ровскин түлөөлгөшэдэй уулзалга сугларашадые эхэтэ йонирхуула. Ушарын гэхэдэ, эдэ хоёр командын иланга гаранинын лэ зонын кубогта хүрэхэ аргагай гэжэ вольеболлоо дуратайшууд багсаажалжа байгаа. Тэдэр нэр тус тустаа хоёр уулзалгада иланга гаранан байгаа буюу.

Сэхьнэй хэлэхэдэ, сугларашадай энгэл найдал хүсэдэ харуулагдабагүй. Имгаат түрүүшын партида анжана тэмээ боло. 12:12 гэжэн тоонууд талдо дээрэ удаан саг соо аржыжа байба.

Эгээл эндэ Хабаровска хиазаарай вольеболлист басагад хэдэн удаа алдуу гаржаа. 12:15 тотоойгоор шүүгдэшо.

Хоёрдохи, гурбадах партиднуудта Эрхүүтэй политехническа институтай студент басагад бүри эршэмтэйгээр довтолжо, тогтоон торгонгуй, 15:7, 15:3 тотоойгоор шүүжэ, зонын чемпионой нэрэ

ээрэгдэ хүртэхын түлөө шуула алхам хэбэ. Эрхүүтэй команданаа Валентина Симонова (№5), Галина Лобанова (№7), Елена Маресева (№9), Маргарита Толстикова (№11) гэгшэд илангана найнаар наадһан байха юм.

Манай республикын басагад энэ үдэр Амар мурэнэй эрбэ дээрэхэ эршэн вольеболлистануудтай уулзахадаа, түрүүшын хоёр партида шүүгдэһе, саанадаа эдэбхитэй гэхэ, удаахай хоёр наандаа 15:8, 15:13 тотоойгоор шүүжэ.

Табандах партин зохижэдэ, зал соо хон-жан болонхо, бо, Эндэ басагадтай хэр наадаһан гэшээг гэжэ хүн бүхэн доосоого бодомжолон байха, Гэбшөө Амарай областин түлөөлгөшэд түршлэ шадабаряар буюу байһан дээрэнээ 15:12 тотоойгоор шүүгдэ, эсэстэ 3:2 тотоойгоор иланга гаранан байна.

Хэды шүүгдэһе наа, энэ үдэр Манай команда бүхн

арга хабаяа харуулжа, ялаһа найнаар наадаа гээд тэмдэглэлтэй. Заһааннай хүргэдэй спортын хургуулин 9-дахы классай хургалдаг Наташа Антонова, Лена Криволапова, тренер Нина Шнайдер гэгшэд манай команданаа шалгарба.

Мүрысөөнэй дүрбөдхэй үдэр Эрхүүтэй вольеболлистанууд Штын областин командые 3:0 тотоойгоор шүүжэ, Приморин хиазаарай «Строитель» Бурядай АССР-эй «Спартактай» уулзаба.

Эндэ республикыннай түлөөлгөшд найнаар наадажа, харгалсада урмашуулан багшанууд хэды оролдохобшөө, 1:3 тотоойгоор булганда, шаһан байна.

Эрхүүтэй «Политехник» дүрбэн онкотой болоод, түрүү нуури ээлжээ ябана. Хабаровска хиазаарай, Амарай ба Штын областнуудай вольеболлист басагад 2—2 очкотой болохой.

Б.М. ЖИГЖИТОВ

ЗОНЫН МҮРЫСӨӨНДЭ

Зүүн Сибирин технологическа институтай спортын зал соо хүдэ атлетикээр эдиршүүл дунда Улаан-Удэ хотын түрүү нуури ээлжын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэһэн байна. Мүрысөөндэ «Забайкалец» гэжэ спортын клубай, «Буревестник» бүлгэмэй командануудай эдиршүүл хабаада.

Эдээрэй дундаһаа технологическа институтай студентай Геннадий Сучков, Геннадий Евсеев, Игорь Мал-

хашев, Анатолий Бельих, Сергей Назаров гэгшэд өһөд өһөдөһын шөгнүртэ эрхмилжэ, командаа түрүү нуурида гаржажа шадаа. «Забайкалец» клубай түлөөлгөшэд Александр Агисевич, Юрий Катин хоёр бусадай дундаһаа түрүүлһэн байна. Мүрысөөндэ эрхмилэһэн спортсменуудтэ, командада Улаан-Удэ хотын физкультура, спортын комитетэй диплом, дурасхаалта бэлгүүд баруулагдаха.

Эрхим, һаин хорилготой спортсменуудээ Улаан-Удэ хотын суглуулагдамад команда бүридхэгдэбэ. Эдээр февралын 15-һаа 20 болотор Комсомольск-на-Амуре хотодо үнгэргэгдэхэ Алас-Дурна үгтэй зонын мүрысөөндэ хабаадаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Удэ хотын чемпионой Геннадий Сучков.
М. ФЕДОРОВИЧ фототекст.

МУНГЭН МЕДАЛЬ ЯЛАРУУЛАГША

Иварин 25-һаа февралын 3 болотор Москвагай Олимпын наадануудай спортын комплексодо СССР-эй суглуулагдамад командын гэгшүүд һүүлшингээ хуралсал-һорилго гарахань. Энээгүнээ үдэдэ манай оройной хүйнэг алаууд Германин Демократическа Республикын спортсменуудтэй февралын 6-һаа Котубе хотодо үнгэргэгдэхэ уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадаха болоно. Нутагайнай басаган, уласхоорондын классай спортын мастер Надежда Виноградова ба СССР-эй спортын нэрэ хүндые хамгаалсахаа. Румынида болоһон студентүүдэй бүхэдэлхэйн нааданай мүнгэн медальта хүртэһэн дэлхэйн экс-чемпионка Надежда Виноградовагай уласхоорондын табандах мүрысөөн болохоно гэшээ. Тэрэ урда тэбэй Болгария, Румыни, Швеци, Англин стадионууд дээрэ үнгэргэгдэһэн мүрысөөнуудтэ хабаадаа һэн.

Б. МИРОМАНОВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
ИНДЕКС: 670000
УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-00, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-53, культуры и школ — 2-60-21, инф. машин — 2-34-03, перевод — 2-54-93, — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, Фотолaboratory — 2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54, секретарь — 2-50-52, сельского хозяйства и писем и сельской почты — 2-50-52.
Республиканская типография Госиздатов «Мэду» ственного комитета Бурятской АССР, г. Улан-Удэ, Делам издательство полиграфий и книж. хоз. центр. Н-02322. Заказ № 22. Индекс 50322.